Notitie

Datum
21 april 2026

Zaaknummer
2025-007928

Aan
Regio Stedendriehoek

Kopie aan

Van
Team Herontwikkeling De Hoop

Onderwerp
Herontwikkeling De Hoop - bedrijventerrein met hoge milieucategorie (HMC)

Wat ging vooraf: GS besluit 8 juli 2025

Op 8 juli 2025 hebben Gedeputeerde Staten besloten om te starten met de projectprocedure voor het noordelijke deel van de gronden van papierfabriek De Hoop in Eerbeek om te komen tot een projectbesluit ten behoeve van herontwikkeling. Tegelijk met het besluit om de projectprocedure op te starten hebben Gedeputeerde Staten gekozen voor een herontwikkeling met de volgende functies:

- Gesloten distributie systeem (GDS) en Smart Energy Hub (SEH) met batterijenpark voor de papier- en kartoncluster;
- emissiearme bedrijven;
- natuur- en landschapsverbetering met onder andere een bovengrondse Eerbeekse beek in een natuurlijke omgeving met oog voor de ecologische waarde van de beek;
- bij de bovenstaande functies behorende voorzieningen zoals ontsluiting, landschappelijke inpassing en eventuele milieumaatregelen.

Gedeputeerde Staten kozen voor die functies om de volgende redenen:

- behoud van oppervlakte bedrijventerrein, rekening houdend met het Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028;
- behoud werkgelegenheid;
- economische uitvoerbaarheid.

Nieuwe ontwikkelingen

Medio februari 2026 heeft TenneT naar buiten gebracht dat de problemen rondom netcongestie in het FGU-gebied (Flevoland, Gelderland en Utrecht) groter zijn dan eerder verwacht. Eerder was de verwachting van TenneT dat netcongestie kon worden opgelost door te focussen op het grootste probleem in het FGU-gebied, het knelpunt Breukelen. Medio februari werd duidelijk dat ook lokale flexibiliteit nodig is om de problemen met netcongestie het hoofd te bieden. TenneT werkt daarom sinds februari met 4 focusgebieden. Eerbeek ligt in focusgebied 4. TenneT kijkt naar inzet van maatregelen die congestie binnen het gehele focusgebied verminderen.

Lokale manieren van invoeding zijn bijvoorbeeld gasgestookte installaties bij schaarste op het net en lokale opslag van energie bij overschotten. Dit past qua functies goed bij de beoogde herontwikkeling op het noordelijke deel van het fabrieksterrein De Hoop. Momenteel wordt onderzocht wat de impact van lokale flex op dit terrein is op de vermindering van netcongestie.

Gewijzigde voorkeur voor functies zonder emissiearme bedrijven. Gelet op de netcongestieproblemen en de mogelijkheid om met de herontwikkeling van het noordelijke deel van het fabrieksterrein De Hoop een bijdrage te leveren aan het verminderen van deze problemen, is de voorkeur voor functies gewijzigd. In plaats van emissiearme bedrijvigheid wordt het fabrieksterrein zo volledig mogelijk benut voor de realisatie van een energiesysteem om optimaal aan de vermindering van netcongestie en aan de verdere verduurzaming van de papier- en kartoncluster bij te dragen.

Het energiesysteem op het fabrieksterrein De Hoop bestaat uit:
- een energieopslagsysteem (hierna: EOS) in de vorm van batterijen dat in verbinding staat met de papier- en kartoncluster en aangesloten is op het stroomnet en ingevoed wordt door zonnepark(en), het stroomnet of de bestaande warmtekrachtcentrale (WKC). Dit voor de elektrificatie van de papier- en kartoncluster en voor het verzachten van netcongestie;
- een aansluit- en transformatorvoorziening die werkt als onderstation;
- de bestaande WKC die stroom kan leveren op momenten dat er te weinig capaciteit is op het stroomnet, de batterijen zo nodig kan vullen en die mogelijk ook als terugvaloptie kan dienen voor het energiesysteem van de papier- en kartoncluster;
- bijbehorende kabels en overige voorzieningen.

Om bovenstaand energiesysteem te realiseren is stikstofruimte nodig. Dit is met name nodig voor de inzet van de WKC. Daarom is aan Gedeputeerde Staten voorgesteld om de functie ‘emissiearme bedrijven’ te laten vervallen. De beschikbare stikstofruimte wordt zo ingezet voor de vermindering van netcongestie.

Een andere reden om af te zien van emissiearme bedrijvigheid heeft te maken met de toename van verkeersbewegingen als gevolg van emissiearme bedrijvigheid.

De gewijzigde functies passen in het geldende beleid:
- Ruimtelijk-economische bouwstenen, Regio Stedendriehoek (januari 2025)
- Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028 (RPW), Regio Stedendriehoek (28 april 2025)
- Omgevingsverordening Gelderland (14 november 2025)
- Ontwerp-omgevingsverordening Gelderland (ter inzage gelegd t/m 25 maart 2026, vaststelling voorzien in september 2026)

Ruimtelijk-economische bouwstenen & RPW 2025-2028, Regio Stedendriehoek

De regio Stedendriehoek maakt een aantal strategische keuzes voor de ruimtelijke economie van de toekomst. Deze strategische keuzes gelden voor de regio als geheel, maar hebben soms een specifieke uitwerking die kan verschillen per gemeente.

Strategische keuzes:
1. focus op maakindustrie, met ruimte voor hoogwaardige kenniseconomie;

2. werk maken van het doorlopen van transities;
3. primair richten op de ontwikkeling van de regionale en lokale economie;
4. faciliteren van grootschalige vraag op goed bereikbare plekken;
5. beschermen ruimte voor werk, economie en inkomen: economische ontwikkeling moet gelijk opgaan met de groei van het aantal inwoners;
6. extra ruimte voor economie biedt kans voor kwaliteit en betere leefbaarheid.

Het projectbesluit Herontwikkeling De Hoop Eerbeek sluit naadloos aan op de strategische keuzes uit het onderzoek 'Ruimtelijk-economische bouwstenen' en het RPW van de regio Stedendriehoek. De herontwikkeling De Hoop focust op de maakindustrie in Eerbeek en Loenen. Met de realisatie van een energiesysteem voor de papier- en kartoncluster wordt invulling gegeven aan het doorlopen van de energietransitie. In het RPW wordt het ontwikkelen van smart energy hubs expliciet als ambitie benoemd. Met elektrificatie kan de papier- en kartoncluster duurzaam behouden blijven en binnen de vergunningen doorgroeien. De elektrificatie draagt daardoor bij aan de ontwikkeling van de regionale en de lokale economie. Dit is goed voor de werkgelegenheid. De herontwikkeling van het fabrieksterrein De Hoop maakt andere ontwikkelingen mogelijk, bijvoorbeeld project Waterrotonde op het terrein van Industriewater Eerbeek, doordat stroom beschikbaar komt. Onderdeel van de herontwikkeling is een zone met natuur- en landschapsverbetering en het bovengronds halen van de Eerbeekse beek.

In het RPW zijn afspraken gemaakt over het beschermen van ruimte voor de economie. Belangrijk doel hierbij is dat de ruimte voor hoge milieucategorieën (HMC) in de regio niet afneemt. Van een HMC is sprake vanaf categorie 4.1 als bedoeld in de VNG-handreiking Bedrijven en Milieuzonering. Transformatie van een gebied met een HMC naar een lage milieucategorie of een andere functie kan alleen wanneer elders in de regio compensatie plaatsvindt en gemotiveerd wordt waarom deze transformatie vanuit economisch en sociaal maatschappelijk oogpunt noodzakelijk is.

Op basis van de op dit moment geldende Omgevingsverordening Gelderland is een wijziging van een bestaande werklocaties toegestaan als deze past binnen het RPW. Als een ontwikkeling niet past binnen het RPW is overleg met de regio en instemming van GS voorgeschreven.

Tot 25 maart 2026 ligt een wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland ter inzage. Een nieuw artikel 5.71a is daarin opgenomen. Dit artikel bepaalt dat de op een bedrijventerrein aan een milieubelastende activiteit met de hoogste milieucategorie toegekende bedrijfskavel, oppervlakte, zone of maximale milieugebruiksruimte alleen beperkt mag worden als die ontwikkeling past binnen het vastgestelde RPW. Indien de ontwikkeling niet past binnen het RPW dient een compensatieplan te worden opgesteld.

De herontwikkeling De Hoop past in de gemaakte afspraken van het RPW, omdat het zorgt voor:
1. behoud van bedrijvigheid met een hoge milieucategorie in de regio Eerbeek en Loenen;
2. verminderen van netcongestie in de regio (omgeving Apeldoorn);
3. verminderen van stikstofuitstoot met name op de Natura 2000-gebieden Veluwe en Landgoederen Brummen.

Hierna lichten wij dit toe.

Ad 1 Behoud van bedrijvigheid met een hoge milieucategorie in de regio Eerbeek en Loenen

- Het fabrieksterrein van papierfabriek De Hoop is uitsluitend bestemd voor een papier- en golfkartonfabriek met een hoge milieucategorie. Ander gebruik is niet toegestaan. Aan twee zijden grenst het terrein aan woonwijken. Natura 2000-gebied Veluwe ligt op een afstand van 15 m.
- Gasleidingen met een beschermingszonezone liggen aan de randen van fabrieksterrein De Hoop, maar wel binnen de bestemming bedrijventerrein. Deze gasleidingen beperken nu en ook in de toekomst mogelijke ontwikkelingen op het terrein.
- Een substantieel deel van fabrieksterrein De Hoop wordt gebruikt voor de uitbreiding van DS Smith Packaging. DS Smith Packaging kent een milieucategorie 4.1 en voorziet in een forse groei van werkgelegenheid met ca. 200 werknemers (van 250 naar 450 fte).
- Het overige deel van het fabrieksterrein blijft in gebruik ten behoeve van bedrijfsfuncties. De herontwikkeling voorziet in de realisatie van een energiesysteem ten behoeve van de papier- en kartoncluster oftewel voor voorzieningen voor bedrijven in een hoge milieucategorie: Folding Boxboard Eerbeek (categorie 4.2), Coldenhove (categorie 4) en Industriewater Eerbeek (categorie 4). Het energiesysteem maakt verduurzaming van deze bedrijven met een HMC mogelijk.
- Ook blijft er ruimte voor de WKC en extra ruimte voor batterijenopslag ten behoeve van netcongestievermindering. Deze voorzieningen lijken vooralsnog belangrijk om een totale aansluitstop met grote maatschappelijke en economische impact te voorkomen. Dit is dus ook belangrijk voor alle bedrijven in Gelderland.
- De exacte omvang van de batterijenopslag wordt nog onderzocht.
- Batterijenopslag (EOS) en de WKC kennen een hoge milieubelasting, die weliswaar anders is dan die van papierfabriek De Hoop, maar nog steeds een hoge milieubelasting kent.
- Door de herontwikkeling kunnen andere bedrijven in de papier- en kartoncluster met een HMC op locaties in Eerbeek en Loenen duurzaam behouden blijven.
- De zone met natuur- en landschapsverbetering fungeren als buffer tussen de HMC-locatie en de omliggende woningen en zijn daarmee dienstbaar aan de HMC-locatie. Ook ligt in deze zone ligt een hoofdtransport-gasleiding met bijbehorende beschermingszone. Overigens ligt zo goed als geheel buiten de bestaande bedrijfsbestemming.

<u>Conclusie</u>
De locatie van papierfabriek De Hoop is gezien de ligging nabij woonwijken en Natura 2000-gebied Veluwe minder geschikt voor zware bedrijvigheid. Ook de ligging van gasleidingen op het terrein beperkt de ontwikkelmogelijkheden. Er zijn economische en sociaalmaatschappelijke redenen voor transformatie van het fabrieksterrein De Hoop
De HMC-locatie verandert van bedrijfsinvulling, maar de nieuwe functies vallen grotendeels ook onder HMC-categorie en/of staan ten dienste van HMC-bedrijven. Daarmee past de herontwikkeling in de geest van het RPW en past dus ook in de (ontwerp-)Omgevingsverordening Gelderland.

Ad 2. Vermindering van netcongestie in de regio

Medio februari 2026 is duidelijk geworden dat er ook een aansluitstop dreigt voor kleingebruikers van elektriciteit. Zo'n aansluitstop raakt dan bijvoorbeeld consumenten en MKB en heeft naar verwachting grote maatschappelijke en economische impact. Op de locatie De Hoop bestaat de mogelijkheid om bij te dragen aan een oplossing door de inzet van de bestaande WKC en de realisatie van batterijenopslag. De

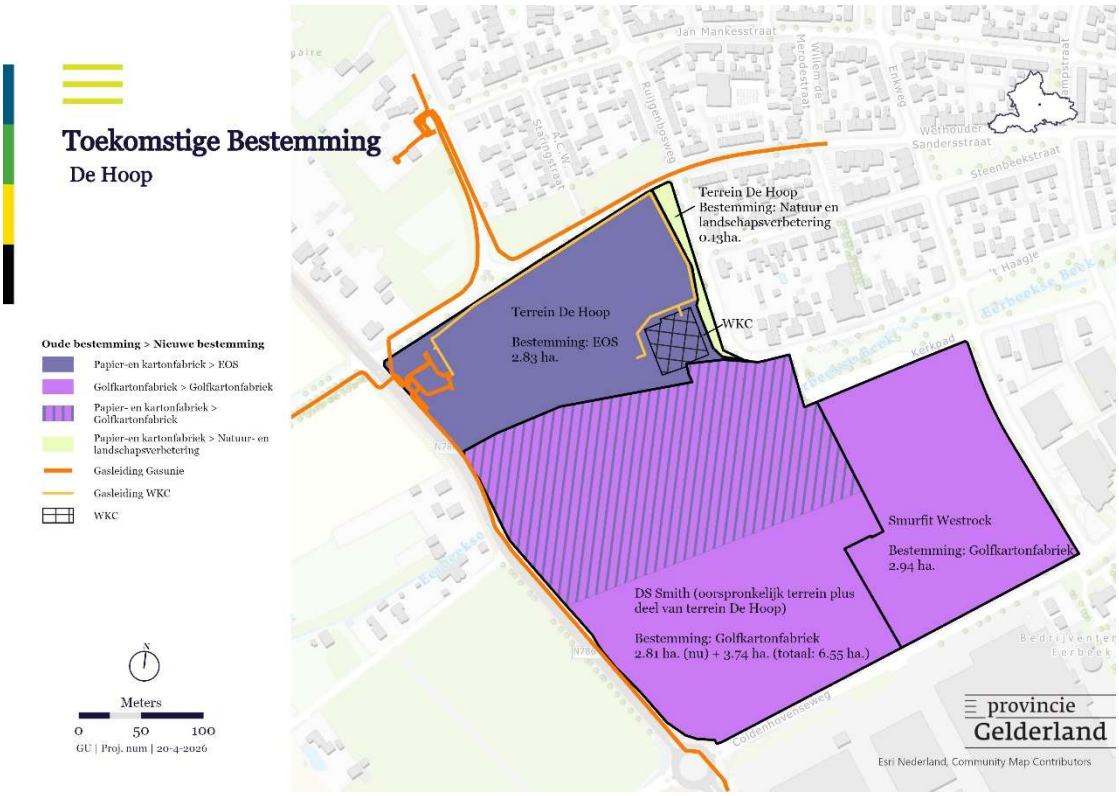
inzet van deze netcongestieverminderende maatregelen heeft de meeste impact in de omgeving van Apeldoorn omdat Eerbeek aangesloten is op onderstation Woudhuis. De impact van deze netcongestieverminderende maatregelen voor Apeldoorn en omgeving wordt momenteel onderzocht.

Ad 3. Verminderen van stikstofuitstoot met name op de Natura 2000-gebieden Veluwe en Landgoederen Brummen.

Door het gezamenlijke energiesysteem is elektrificatie van de papier- en kartoncluster sneller mogelijk met als einddoel een bijna emissieloos cluster. Opgeteld kan op alle fabriekslocaties samen ca. 1,7 miljoen mol stikstof per jaar gereduceerd worden.

Minimale vermindering oppervlakte HMC-bedrijven is 'fictief' verlies MHC

Het gehele fabrieksterrein van De Hoop met de bedrijfsbestemming bedraagt 66.400 m2. Een deel van dit terrein wordt in gebruik genomen door DS Smith Packaging vanwege de uitbreiding van dit bedrijf.
De bestaande WKC op het fabrieksterrein blijft in gebruik en is onderdeel van het energiesysteem. Aan de randen van het fabrieksterrein zijn een gasleiding en een aardgasstation van de Gasunie aanwezig. Deze hebben beschermingszones van enkele meters aan beide zijden. Binnen deze beschermingszones is bedrijvigheid feitelijk niet mogelijk.

Figuur 1. Toekomstige bestemming fabrieksterrein De Hoop gericht zoveel mogelijk behoud MHC

Het energieopslagsysteem dat op het overblijvende deel van het fabrieksterrein wordt gerealiseerd staat ten dienste van HMC-bedrijvigheid in de regio. Hierdoor worden deze bedrijven toekomstbestendig. Omdat deze bedrijvigheid ten dienste staat van HMC-bedrijven hoeft deze oppervlakte niet gecompenseerd te worden. Aan de Veldkantweg, Wethouder Sandersstraat en de Ruijgenbosweg is een smalle groenzone opgenomen. Hier gaat enige bedrijfsbestemming verloren.

Feitelijk is sprake is van een nettoverlies van bedrijvigheid aan de rand dat zeer klein is. Berekening laat een netto oppervlakte verlies de bedrijfsbestemming zien van 1.300 m2. Dit is 2% van het totale fabrieksterrein De Hoop. Dit is een ‘fictief’ verlies van bedrijfsterrein omdat deze strook door de aanwezigheid van de gasleiding nu ook niet bruikbaar is.